

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2022

SISÄLLYSLUETTELO

Tulostavoiteasiakirja 2022	1
1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	2
1.1 Lisäämme elinvoimaa	3
1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen.....	3
1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta	5
1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	10
1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen	12
1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	13
1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta	16
1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen.....	16
1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut.....	19
1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	21
1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	22
1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys.....	24
1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite.....	26
2 Toiminnallinen tuloksellisuus.....	27
2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	27
3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	30
4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	31
5 Voimassaolo ja seuranta	32
5.1 Liite.....	32
6 Allekirjoitukset.....	32

Toiminta-ajatus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkostojen kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävä kasvua ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen pitkän aikavälin strategiset linjaukset (alueelliset strategiset painopisteet) ovat:

- Kehitämme elinkeinoja, toimivaa työmarkkinaa ja kansainvälistymistä
- Haemme ratkaisuja ilmasto-, hiilineutraalisuus- ja luonnonmonimuotoisuustavoitteisiin alueemme vahvuuksia hyödyntäen
- Edistämme saavutettavuutta

Nämä strategiset linjaukset on sulautettu osaksi tätä tulossopimusta. Linjaukset otetaan huomioon alla kaikissa relevanteissa valtakunnallisissa tavoitekohdissa. ELY-keskus ei aseta tulossopimukseen näiden lisäksi erillisiä aluekohtaisia strategisia tavoitteita.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset on määritetty syksyn 2019 aikana laajasti osallistavassa prosessissa. Mukana ovat olleet mm. oma organisaatio, ELY:n sidosryhmät ja maakuntien liitot. Osallistavalla prosessilla sitoutettu omaa organisaatiota ja sidosryhmiä linjauksiin, sekä varmistettu, että valitut linjaukset ovat myös yhteensopivia alueen maakuntaohjelmien kanssa.

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategisiin painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa ja Tavoittelemme hiilineutraaliutta* AVI-ELY -strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY -strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä ja Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY-keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus toteuttaa ja ottaa huomioon omassa toiminnassaan Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset

toimenpiteet, jotka koskevat viraston tehtäviä. Tästä toiminnasta ELY-keskus raportoi säännönmukaisesti myöhemmin erikseen annettavan ohjeen mukaisesti. Virasto varmistaa Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRF-väline) toimeenpanossaan sisäisen valvonnan, seurannan ja raportoinnin toimivuuden EU:n RRF-asetuksen (2021/241) ja kansallisen RRF-toimeenpanosäädöksen ”Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta” vaatimukset huomioiden.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: *Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.*

Työllisyysastetta nostetaan tehostamalla avoimien paikkojen täyttymistä mm. toimialapohjaisella rekrytointipalvelulla TE-toimistossa. Asiakasohjausta TE-palveluihin parannetaan erityisesti pitkään työttömänä olleiden asiakkaiden ja nuorten kohdalla tavoitteena yleisille työmarkkinoille työllistyminen. Oppisopimuspilottia toteutetaan hankintoihin.

Työllisyyden kuntakokeilujen kanssa kehitetään yhteistyöllä asiakasryhmien palveluita ja asiakasohjausta. Oulun kaupunkiseudun, Raahen seudun ja Jokilaaksojen seudun kuntien työllisyyskokeilujen kanssa toimitaan aktiivisesti mm. palvelujen yhteissuunnittelussa, viestinnässä ja tietovarantojen hyödyntämisessä.

Pohjoismaiseen työvoimamalliin liittyvät tilajärjestelyt ja henkilöstön perehdytys TE-toimistojen ja kuntakokeilujen asiakaspalvelutehtävissä hoidetaan suunnitellusti ja kattavasti suunnitellun aikataulun puitteissa. Työnhakusuunnitelmat ovat ajan tasalla mallin alkaessa. POMA-mallin toimeenpanon ja tavoitteiden toteutumista seurataan tehostetusti ELY-keskuksen, TE-toimiston ja kuntakokeilujen yhteistyönä.

Yritysten rekrytointiongelmien ratkaisemiseksi kehitetään yritysten ja elinkeinotoimijoiden kanssa sekä hankkeiden kautta yritysten työnantajakuvausta, rekrytointiosaamista ja työelämän laatua. Henkilöstö- ja rekrytointialan yritysten kanssa jatketaan yhteistyömallien kehittämistä. Yritysten kansainvälisiä rekrytointipalveluja ja yritysten kehittämisspalveluja hyödynnetään soveltuvin osin yritysten rekrytoinnin tukena.

Alueen muiden kuntien/alueiden/KELAn kanssa kehitetään työllisyyskokeilujen toimintamalleja ja tiiviimpää kumppanuutta mm. TE2024 -uudistusta silmällä pitäen. Työllisyyden ekosysteemin kumppanuusmallia kehitetään edelleen ja toimeenpanoa jatketaan Oulun seudulla. Kumppanuuspohjaisesti määritetään yhteisiä työllisyyden edistämisen tavoitteita ja sitoudutaan niihin. Hyvinvointialueen ja työllisyyspalveluiden yhteiskehittämistä toteutetaan mm. uudistamalla TYP-yhteistyösopimus.

Osatyökykyisten työllistymisen tueksi toteutetaan Kyvyillä ja valmiuksilla töihin -palveluhankinta sekä valmistaudutaan Työkanava Oy:n alueelliseen toimeenpanoon tarpeen mukaan.

13.12.2021

Hyödynnämme digitaalisia työvälineitä ennakkoinnin ja kohtaannon parantamisessa. Pohjois-Pohjanmaan Jatkuvan oppimisen koordinaatioryhmän laatiman toimenpidesuunnitelman mukaisesti kohtautamme oppilaitosten, kuntien, yrityskehittäjien, korkeakoulujen jne. kanssa alueen elinkeinoelämän työvoimatarpeita ja työnhakijoita.

Esimerkiksi koronan vuoksi pitkittyneen työttömyyden vaikutuksien lieventämiseksi keskitetään edelleen tarpeen mukaan työllisyyspoliittisia määrärahoja ja toimenpiteitä koronasta kärsineille keskeisille toimialoille ja asiakasryhmiin.

Äkillisten rakennemuutostoitien ja muutosturvan edellyttämää yhteistyötä kehitetään yliajallisesti. Erillisessä muutosturvahankkeessa keskitytään erityisesti lomautettujen asiakkaiden palveluihin.

Hallitusohjelman mukaisien työllisyystoitien valmisteluun ja toimeenpanoon osallistetaan myöhemmin tarkentuvasti: mm. rekrytointitukikokeilu, TE-digi ja yli 55-vuotiaiden irtisanottujen muutosturvakoulutuspalvelut. Alueellisen TE-palvelustrategian toimeenpanoa jatketaan ja suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. TE-palvelujen uudistuksen TE2024 toimenpiteitä valmistellaan valtakunnallisten linjausten valmistuttua.

Työllisyysasteen nostamiseksi panostetaan myös viestintään mm. verkostoinfoilla, Pohjois-Pohjanmaan työllisyysforumilla, someviestinnällä ja EOJD:n kautta. TE-live -rekrytointipalvelulla lievennetään osaltaan kohtaanto-ongelmaa.

Euroopan sosiaalirahaston tuella rahoitetaan hankkeita, joissa huomioidaan koronan aiheuttamat ajankohtaiset työllisyysaasteet. Osaavan työvoiman saatavuutta tuetaan suuntaamalla hankkeiden toimenpiteitä erityisesti nuoriin, osatyökyisiin, ulkomaalais-taustaisiin ja muihin haastavassa työmarkkina-asemassa oleviin henkilöihin. Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -rakennerahasto-ohjelman toimenpiteillä voidaan tukea myös esim. monialaisten ja moniammatillisten palvelujen toimintamallien kehittämistä sekä edistää yritysten ja muiden työnantajien työllistämismahdollisuuksia.

Mittaritavoitteiden saavuttaminen edellyttää myös työllisyyden kuntakokeilujen panostamista ja onnistumista työttömyyden kestojen lyhentämisessä ja työttömyyden pitkittymisen ehkäisemisessä.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	47	46	46	45
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	40	36	36	36
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	4	4	4	4

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: *Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.*

ELY-keskus kohdentaa rahoitusta erityisesti älykkään erikoistumisen strategian mukaisesti maakunnan vahvoille toimialoille ja sellaisille yrityksille, jotka panostavat tuotekehitykseen, jotta tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot saadaan nostettua 4 %:in bruttokansantuotteesta. Tavoitteen pääseminen edellyttää TKI-alustojen kehittämistä yhdessä muiden rahoittajien kanssa.

Tavoitteen saavuttamiseksi ELY-keskus panostaa t&k&i -hankkeiden aktivointiin seudullisten yrityspalvelujen ja muiden TeamFinland kumppaneiden kanssa. Asiakkaat poluteetaan käynnissä olevista yleisistä kehityshankkeista yrityskohtaiseen t&k&i -toimintaan.

Tavoitteena on myös, että Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi EAKR-rahoituksesta kohdistetaan 25 % vähähiilisiin hankkeisiin.

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

Yrityksiä kannustetaan enemmän t&k&i -toimintaan ja rahoituksessa pyritään lisäämään investointihankkeiden rinnalle tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämishankkeita. Hankkeissa kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota syntyvien patenttien ja aineettomien oikeuksien määrään. Yhteistyötä kehitetään käynnissä olevien kehityshankkeiden ja innovaatioympäristöjen suuntaan, jotta asiakkaiden polutus yrityskohtaiseen t&k&i -toimintaan kasvaa. Rahoitusta kohdennetaan innovaatioekosysteemien kehittämiseen. Hyödynnetään elinkeinoelämälahtöisen soveltavan tutkimusten rahoitusta yritysten tki-hankkeiden tueksi. Yritykset toimivat ylimaakuntarajojen ja kansainvälisesti. Generoidaan verkostomaisia ylläalueellisia ja kansainvälisiä innovaatio- ja kehityshankkeita. Tässä voidaan hyödyntää valtakunnallisia EAKR-teemoja mm. Innovaatio- ja osaamisverkostot. Yksi painopiste rahoituksessa on digitalisuuden hyödyntäminen esim. robotiikan ja tekoälyn avulla mm. valmistavassa teollisuudessa.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

Yhteistyön lisäämiseksi panostetaan CRM:n käytön lisäämiseen ja liidien hyödyntämiseen.

13.12.2021

Seudullisten yrityspalvelujen kanssa kehitetään edelleen yhteistyötä ja aktivointia tehdään yhteistyössä heidän kanssaan. Team Finland-yhteistyön avulla yritysten aktivointia tiivistetään ja selkeytetään alueellisten TF-kumppaneiden roolit. Koronatukia saaneita asiakkaita hyödynnetään TF-asiakashankinnassa. TE-toimiston yrityskäyntejä hyödynnetään yritysten aktivointiin. Yritysten kehittämispalveluja hyödynnetään laajemmin pk-yritysten kasvun ja uudistumisen edistämiseksi. Lisäksi palvelujen avulla polutetaan pk-yrityksiä muihin kasvu- ja uudistumista edistävien palveluiden piiriin. Edistetään omistajanvaihdoksia mm. yritysten kehittämispalveluilla. Yritysten kehittämispalvelujen kysynnän arvioidaan kasvavan 10 % myös vuonna 2022.

Panostetaan viestintään esimerkiksi sosiaalisen median keinoin ja osallistutaan aktiivisesti innovaatioekosysteemien toimintaan.

Ympäristöalan soveltavan tutkimuksen hankkeisiin osallistuvia yrityksiä aktivoidaan käynnistämään omia tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämishankkeita.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Kasvu CRM-järjestelmään kirjattujen liidien määrä (kpl)	200	220	240	260

Mittari sisältää myös TE-toimistojen liidit. Vuoden 2024 TE-palvelu-uudistuksen vaikutus mittareihin ei ole arvioitavissa.

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

ELY-keskus koordinoi Team Finland-toimintaa alueellisella tasolla.

Team Finland-verkoston ydintehtävä on Suomessa toimivien yritysten viennin ja erityisesti pk-yritysten kansainvälisen kasvun edistäminen. Verkoston tavoitteena on lisäksi Suomeen suuntautuvien kansainvälisten investointien ja matkailun edistäminen sekä osaamisen vahvistaminen. Palveluita tarjotaan kaikille kansainvälistyville ja laajentaville yrityksille. Pääpaino pienissä ja keskisuurissa kansainvälistyvissä yrityksissä.

TF-verkoston ydintehtävän toteutumisessa tärkeää on varmistaa sujuva palvelupolku ja asiakaskokemus. TF-toiminnassa kehitetään edelleen yhteistyötä seudullisten yrityspalvelujen kanssa ja aktivointia tehdään yhteistyössä heidän kanssaan. Team Finland-yhteistyön avulla yritysten aktivointia tiivistetään ja selkeytetään alueellisten TF-kumppaneiden roolit. Koronatukia saaneita asiakkaita hyödynnetään edelleen TF-asiakashankinnassa. Aktivointitoimenpiteet yritysten kasvu- ja kansainvälistymishankkeiden edistämiseksi. Tavoitteena on, että yritykset löytävät julkiset kansainvälistymispalvelut ja saavat tietoa kansainvälistymis-, rahoitus-, asiantuntija-, rekry- ja koulutuspalveluista mahdollisimman vaivattomasti ja yhteydenpito yritysten ja palveluntarjoajien kesken on oikea-aikaista.

13.12.2021

Team Finland-toiminnassa edistetään Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen strategisten linjauksien toteutumista; kehittämällä elinkeinoja, toimivaa työmarkkinaa ja kansainvälistymistä sekä hakemalla ratkaisuja ilmasto-, hiilineutraalisuus- ja luonnonmonimuotoisuustavoitteisiin alueen vahvuuksia hyödyntäen sekä edistämällä saavutettavuutta.

Viestinnän tehostaminen TF-palveluita koskien. Toiminnassa sitoudutaan yhteisiin Team Finland-viestinnän ja brändin käytön linjauksiin. TF-toimijoiden välisen yhteistyön lisääminen CRM-järjestelmää hyödyntämällä. Asiakkuustyön pohjana sitoudutaan käyttämään yhteistä CRM-asiakkuudenhallintajärjestelmää.

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland-tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

ELY-keskus tunnistaa ja sparraa uusia potentiaalisia kansainvälistyviä yrityksiä. Lisäksi ELY-keskus tukee ja sparraa myös jo kansainvälistyneitä pk-yrityksiä yrityskohtaisesti niiden kasvun eri vaiheissa. Kasvun tukena voidaan käyttää esim. yrityksille suunnattuja kehittämis- ja rahoituspalveluita.

Team Finland ydintoimijoiden toiminnan tiivistäminen; mm. TF-alueiimin (ELY-keskus, TE-toimisto, BF ja Finnvera) yhteistyön jatkaminen ja syventäminen. TF-alueiimi tekee jatkuvaa yhteistyötä ja kokoontuu muutaman viikon välein. Alueiimissä ydintoimijat suunnittelevat ja organisoivat asiakashankintaa ja palveluiden tuottamista hyödyntäen alueen yhteistyökumppaneita. Lisäksi yhteistyötä lisätään Ulkoministeriön kanssa yritysten kansainvälistymistoimien edistämiseksi. Uusi Team Finland yhteydenottokonsepti mahdollistaa myös hankkeiden suoran liidaamisen Ulkoministeriön palveluiden piiriin.

Team Finland-kumppaniorganisaatioiden roolien täsmentäminen alueella, jotta TF-ydintoimijoiden ja yhteistyöorganisaatioiden palvelut toimisivat yhteen asiakaslähtöisemmin. Team Finland –toiminnassa tiivistetään yhteistyötä alueen sidosryhmäorganisaatioiden kanssa ELY-keskuksen johdolla; mm. TF-alueverkoston (mm. ELY, TE-toimisto, BF, Finnvera, alueelliset kehitysytöt, Kauppakamari, Oulun Yliopisto, OAMK ja Suomen Yrittäjät) jatkuva yhteistyö ja kokoontumiset yhteistyön kehittämiseksi ja lisäämiseksi. Lisäksi TF-palveluiden tunnettavuutta lisätään järjestämällä ELY-keskuksen johdolla infotilaisuuksia alueen yhteistyöorganisaatioille ja yritysneuvojille. Yrityksille suunnatut kasvu- ja kv-yritystapahtumat yhteistyössä sidosryhmäorganisaatioiden kanssa yrityshankkeiden aktivoimiseksi. Kasvu- ja kansainvälistyvien yritysten palvelupolun jatkuva kehittäminen yhteistyössä sidosryhmäorganisaatioiden kanssa. Team Finland-kumppanit tuovat esiin omissa palveluvalikoimissaan esille esim. ELY-keskuksen, TE-toimiston ja Business Finlandin kv-palvelut. Hyödynnetään entistä suuremmissa määrin TF-toimijoiden kansainvälistä verkostoa yritysten kansainvälistymishankkeissa. Osallistuminen alueella toimiviin yritysten kansainvälistymistä tukeviin hankkeisiin, esim. Think Big kv- ja ExportCo-regional-hankkeet.

Team Finland toiminnassa edistetään ELY-keskuksen strategisten tavoitteiden toteutumista mm. yhteistyössä alueen yhteistyöorganisaatioiden kanssa ja välittämällä tietoa eri TF-toimijoiden rahoitus- ja muista palveluista alueen yhteistyöorganisaatioille ja yrityksille.

13.12.2021

TE-toimistojen kanssa tehtävä yhteistyö osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Team Finland-toimijoilla olevan tiedon välittäminen yritysten osaamistarpeista, esim. kansainvälistymiseen liittyen, työvoimakoulutus suunnittelusta vastaaville. Kansainvälisissä rekrytoinneissa yhteistyön lisääminen TF- ja EURES-toimijoiden välillä. ELY-keskuksen tarjoamien rekry- ja koulutuspalveluista tiedottaminen ja suurempi hyödyntäminen yrityshankkeissa.

TF-toimijoille tulevien suorien yhteydenottojen lisäksi kasvu- ja kv-yrityksillä on käytössä uusi Team Finland -yhteydenotto palvelukonsepti, joka toimii ohjauskanavana kaikkiin TF-verkoston palveluihin. Team Finland toimijoiden välistä yhteistoimintaa seurataan myös CRM-järjestelmään merkittyjen liidien määrällä. Koronatukia saaneita asiakkaita hyödynnetään edelleen TF-asiakashankinnassa mm. koronakampauksen avulla. CRM:n käyttöä tulee edelleen lisätä TF-verkoston ydintoimijoiden kesken.

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

Yrityksiä kannustetaan kasvuun, uudistumiseen ja kansainvälistymiseen sekä vähähiilisyys- ja digitaalisuustavoitteiden edistämiseksi. Kansainvälistymishankkeissa selvitetään asiakastarpeita ja markkinapotentiaalia. Kansainvälistymishankkeissa ja niiden suunnittelussa hyödynnetään TF-toimijoita ja heidän kansainvälistymispalveluitansa. Rahoituksen kohdistaminen tavoitteiden mukaisiin hankkeisiin hyödyntäen laajasti eri yhteistyöverkostoja ja työkaluja. Aktivoidaan rahoitettavaksi hankkeita, joissa edistetään Pk-yritysten kansainvälistymis- sekä liiketoimintaosaamista esimerkiksi Euroopan sosiaalirahaston tuella. Vuonna 2022 käynnistyy ELY-keskusten valtakunnallinen RRF-rahoitus yritysten kasvunkiihdyttämisohjelman muodossa. Ohjelma kohdistuu pk-yritysten kansainvälistymisvalmiuksien kehittämiseen RFF:n tavoitteiden mukaisesti (mm. digitaalisuus). Hankkeiden vaikuttavuutta arvioitaessa huomioidaan myös hankkeen laajemmat vaikutukset yritysverkostoon.

Liikevaihdon mittareiden pienuus verrattuna Etelä- ja Länsi-Suomeen johtuu Pohjois-Suomen hankkeiden investointipainotteisuudesta. Hankkeiden arvioinnissa yrityksen ilmoittamat liikevaihtotavoitteet ja viennin osuus arvioidaan. Mittareissa on merkittävää vaihtelua eri toimialojen välillä. Esim. matkailun majoitushankkeet ovat investointipainotteisia. Majoituksen kautta syntyvän liikevaihdon lisäksi välilliset liikevaihdon vaikutukset ovat merkittäviä. Koronapandemian johdosta matkailualalla liikevaihdon ja viennin kasvun ennustetaan palautuvan aiemmalle tasolle.

Mittarin tavoitetason lähtökohtana on, että rakennerahasto-ohjelmassa nykyinen yritysrahoituksen taso säilyy uudessa rakennerahasto-ohjelmassa. Tulossopimusasiakirjaa laadittaessa ei ole tiedossa rakennerahaston yritys-eakr-rahamäärää. Jos sitä korvataan JTF:n määrärahalta, mittareiden tavoitetaso laskee, koska JTF:n yritysrahoitus on verrattavissa äirmiin eli niille seutukunnille tai työssäkäyntialueille, joilla turpeesta luopuminen aiheuttaa haittaa. Keskiössä olisi uuden liiketoiminnan luominen ja työllistävyys.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio)	8	8	8	9
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio)	4	4	4	4
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio)	200	200	200	200

Tavoite: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.*

Hankerahoitusta myönnetään yleisesti kulttuuri-, luovan ja matkailualan kehittämiseksi, liikevaihdon ja työpaikkojen lisäämiseksi sekä kansainvälistymisen edistämiseksi. ELY-keskus myöntää rahoitusehtojen mukaisesti ohjelmien sekä elpymis- ja palautumistukivälineiden rahoitusta luovien alojen ja kulttuurialan yrityksille ja hankkeille koronasta toipumisen nopeuttamiseksi.

Maaseuturahaston kautta rahoitetaan kulttuurin saavutettavuutta, kulttuuritoimintaa, tapahtumatuotantoa sekä residenssitoimintaa osana elinkeinoja ja niiden yritystoimintaa tukevia ja edistäviä hankkeita. Rakennerahastovaroin on mahdollista rahoittaa kulttuuri- ja luovien alojen osaamista ja työllisyyttä tukevia hankkeita. Luovan alan ja kulttuurialan ESR-hankkeilla voidaan tukea myös osallisuuden lisäämistä ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemistä.

ELY-keskus uudistaa yhteistyöverkostopohjaisen Kulttuuri ja Luovat alat -teemaryhmän toimintaa ekosysteemin kehittämiseksi ja toimijoiden/yritysten ohjaamiseksi ELY-keskuksen palvelujen piiriin.

Osallistumme alueellisiin kulttuuriverkostoihin ja tapahtumiin tarpeen mukaan. Keskeisenä lähivuosien verkostona on Oulu2026 Euroopan kulttuuripääkaupunki-kokonaisuus.

Kulttuuri- ja luovan alan tarpeen mukaisia työvoimakoulutuksia voidaan toteuttaa mm. optiohankinnoilla. Matkailualan ml. kulttuurimatkailu työvoiman kohtaanto-ongelmaa lievennetään mm. matkailualan moniosaajakoulutuksilla.

Tiedotamme alueemme toimijoita Crema-, CreaDemo- ja DigiDemo-hakumenettelyistä.

Kulttuurimatkailukohteiden kehittäminen huomioidaan maakunnan matkailustrategian

toimeenpanossa yhdessä maakunnan liiton ja seudullisten matkailuorganisaatioiden kanssa. ELY-keskus on mukana alueen matkailun toimialaryhmässä ja valtakunnallisessa kulttuurimatkailun verkostossa. Osallistutaan kansallisiin/alueellisiin kulttuurimatkailun yhteistyöverkostoihin, joiden koollekutsujina ovat erityisesti TEM ja Business Finland/Visit Finland.

ELY-keskus edistää matkailun kehittämishankkeita kuntien kaavoituksessa, useissa viireillä olevissa yleis- ja asemakaavahankkeissa (mm. Kuusamo/Ruka, Utajärvi/Rokua ja Hailuoto/Sumpun alue). Oulun seudun MAL-sopimuksen 2020-2031 toteuttamiseksi laadittavan Oulun seudun kehityskuvan 2030+ yhtenä kärkitoimenpidekokonaisuutena tulee olemaan matkailun kehittäminen.

Mittari: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).*

Matkailualan koulutuksia käynnistyy keskeisimmillä matkailualueilla ja niiden OPAL-palaute on vähintään 4.0. Teemaan liittyviä hankkeita rahoitetaan muutama vuodessa. Kulttuurimatkailuhankkeita rahoitetaan mahdollisuuksien mukaan. Rahoitettaviin hankkeisiin ja ohjelmakokonaisuuksiin saadaan laajasti organisaatioita ja yrityksiä mukaan.

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: *Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.*

Pohjois-Pohjanmaan maaseutu menestyy alueidensa vahvuuksiin nojaten, sekä yhteistyössä rohkeasti ja kestävästi uutta kehittäen. Monipuolinen yritystoiminta kasvaa ja kehittyy vahvistaen maaseudun elinvoimaa. Maaseutumme tunnetaan vetovoimaisena yritysten toimintaympäristönä ja onnellisten ihmisten asuinpaikkana. Teemme sektorirajat ylittävää yhteistyötä ja ilmastoviisaita toimia, jotka perustuvat uusimpaan tietoon.

Maatalous kehittyy kannattavasti kasvattamalla sen vahvoja osa-alueita ja lisäämällä monipuolisuutta markkinakysyntään pohjautuen. Lisätään uusimman tutkimustiedon ja käytänteiden hyödyntämistä ilmastonmuutoksen hillinnässä ja hiilineutraalisuuden saavuttamisessa. Edistetään luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja vesiensuojelua maatalousympäristöissä. Maatalouden uudistumista tuetaan kehittämishankkeilla, aloitus- ja investointituella sekä neuvontatoimenpiteillä. Pohjois-Pohjanmaa säilyy kansallisesti erittäin merkittävänä ruoan tuotantoalueena ja Pohjois-Pohjanmaan maa- ja metsätiloilla ja maaseudulla on vahva merkitys alueen elinvoimassa, ilmaston muutoksen hillinnässä ja alueen ekologisen tilan ylläpidossa.

Elintarvikealalla tavoitteena on lisätä elintarvikejalostusta ja tuottaa kuluttajakysyntää vastaavia tuotteita. Elintarvikkeiden tuotantoketjun toimijat kehittävät vahvoja kumppanuuksia ja uusia liiketoimintamalleja. Parannetaan alueen ruokaketjun kilpailukykyä tehokkaalla neuvonnalla ja suosimalla lyhyitä toimitusketjuja.

13.12.2021

Hyödynnetään tutkimuksen, tuotekehityksen ja uuden teknologian mahdollisuuksia. Elin-
tarvikealan edistämässä ja kehittämässä huomioidaan mm. laatu, tuoteturvallisuus ja
elintarvikkeiden jäljitettävyyden, luomutuotanto ja -tuotteet, lähiruuan käytön edistäminen,
elintarvikeviennin lisääminen, jalostusasteen nosto, ruokatrendit ja kouluttautuminen
ruokaketjun eri vaiheissa sekä pohjoisuuden, puhtauden ja luonnontuotteiden hyödyntä-
minen. Tavoitellaan elintarvikeyritysten toimitilojen, laite- ja konekannan kehittymistä ja
uudistamista. Tuotantopaikkojen ja tuotteiden valvonnalla varmistetaan elintarvikeketjun
laatutekijöitä, turvallisuutta, luotettavuutta sekä jäljitettävyyttä.

Luonnonvaratalouden elinkeinotoiminnan kehittämässä perustana ovat uusien ansain-
tamahdollisuuksien kehittäminen, uudet innovaatiot sekä tutkimus- ja kehittämistoiminta.
Osaamista lisätään ja tuotanto- sekä kaupallistamisprosesseja kehitetään. Luonnonva-
roihin ja luontoon liittyvä virkistys- ja harrastustoiminta luo aidon yhteyden maaseudun,
kaupungin ja matkailuelinkeinon välille. Toteutetaan ympäristöä ja vesiensuojelua paran-
tavia hankkeita. Edistetään luonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa mm. laidun-
tamisen avulla. Lisätään luonnontuotteiden (mm. metsämarjat) käyttöä edistämällä alan
yrittäjyyttä. Huomioidaan porotalous osana alueen elinvoimaisuutta. Luonnon monimuo-
toisuuden ja vesien suojelun tavoitteisiin pohjautuen edistetään ympäristönhoidon maa-
talousyrittäjyyttä perinteisten elintarvike-, rehu ja non-food tuotantojen rinnalla.

Maaseudun elinvoimaan vaikutetaan kehittämällä maataloutta ja maaseutua kilpailuky-
kyisenä, pito- ja vetovoimaisena yritys-, asuin- ja elinympäristönä. Alueiden vetovoima-
tekijät houkuttelevat asumaan maaseudulla - yrittäminen sekä työskentely maaseutu-
paikkakunnilla on houkutteleva vaihtoehto myös nuorille, paluumuuttajille ja etätöyläi-
sille. Innovatiiviset palvelut ja niiden entistä parempi saavutettavuus mahdollistaa hyvän
elämän maaseutualueiden asukkaille.

Edistetään uusien yritysten perustamista maaseutualueelle tukemalla yritystoiminnan
aloittamiseen liittyviä toimia ja aktivoimista bio- ja kiertotaloudessa. Hyödynnetään uusi-
tuvan energian ja biotalouden tarjoamia mahdollisuuksia alkutuotannossa. Edistetään
matkailun vastuullisuutta, lähimatkailun, lähimatkailualueiden ja -reittien kehittämistä
sekä matkailuyrittäjien verkottumista. Vahvistetaan lähi-ilmioita, paikallisia ratkaisuja,
osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Aktivoidaan rahoitettavaksi hankkeita, joissa kehitetään maakunnan kärkitoimialoilla
luonnonvarojen vastuullista, kestävä ja monipuolista hyödyntämistä. Edistetään jalos-
tusasteen nousua TKI-toimijoiden ja yritysten yhteishankkeilla mukaan lukien osaamisen
laajentaminen ja vahvistaminen. Myötävaikutetaan yritysten kilpailukykyyn parantamiseen
ja markkina-alueen laajentamiseen myös ulkomaille.

Sinisen biotalouden kansallisen kehittämissuunnitelman mukaisesti edistetään suoma-
laiseen vesiosaamiseen perustuvan kansainvälisen liiketoiminnan mahdollisuuksia esim.
kalatieteknologian viennin edistäminen ja vesitiedon digitaalinen hyödyntäminen. Ediste-
tään vesiviljelyn toimintaedellytyksiä ympäristölliset seikat huomioiden.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	93	93	93	93

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.

Saavutettavuuden edistämisen tulostavoitteen keskeiset toimet ovat seuraavat: kansalaisten ja raskaan liikenteen tyytyväisyyteen maanteiden palvelutason osalta pyritään vaikuttamaan hoidon laadun toteutumisen varmistamiseksi mm. aktiivisella palvelutason määrittämisellä, talvihoitotoimintalinjausten jalkauttamisella, tiiviillä kehittämisvuoropuhelulla hankinta-alueen kanssa sekä uuden muotoisten maanteiden hoitourakoiden (MHU) valmistelun yhteistyöllä.

Perusväylänpidon rahoitusnäkymät ovat seuraavina kahtena vuotena alhaisemmat kuin aiemmin. Tämän johdosta mm. maanteitä päällystetään aiempaa vähemmän ja erityisesti päätieverkon ulkopuolisella tiestöllä korjausvelka voi kasvaa. Liikenne12 investointiohjelman parantamishankkeet mm. kävelyn ja pyöräilyn hankkeet edistävät paikallisesti tyytyväisyyttä ja turvallisuutta sekä vähähiilisyyttä.

Henkilövahinko-onnettomuuksien määrään pyritään vaikuttamaan aktiivisella poikkihallinnollisella liikenneturvallisuustyöllä ja tienpidon parantamistoimilla. Laskeva trendi onnettomuuksissa on todennäköistä.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)	155	148	141	136
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutsoon (asteikolla 1-5)	3,0	2,8	2,9	2,9

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon (asteikolla 1-5)	2,6	2,5	2,6	2,6

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: *Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee*

ELY-keskus hankkii ja toteuttaa hankintastrategiansa mukaisesti yritys- ja elinkeinolähtöistä työvoimapolitiittista koulutusta. Koulutuksissa painotetaan lyhytkestoista työelämän tarpeita tukevaa ja kohtaanto-ongelmaa helpottavaa koulutusta. Kilpailutamme puitesopimuksia erityisesti nopeisiin osaamisen kehittämistarpeisiin mm. yhteishankintakoulutuksissa.

Kohdistamme tarpeen mukaan koulutuspalveluita koronasta kärsineille toimialoille ja asiakasryhmille. Käytetään tarpeisiin sopivaa yhteishankintakoulutusta, F.E.C- tai vastaavia malleja, KEKO-koulutusta jne. myös kansainvälisten osaajien saamiseksi työmarkkinoille. Syvennetään edelleen toimialapohjaisuutta koulutushankinnoissa.

Koulutusprosesseja kehitetään yhteistyössä TE-toimiston, Oulun kaupunkiseudun, Raahen seudun ja Jokilaaksojen kuntakokeilujen sekä palveluntuottajien kanssa. Ohjauksella pyritään varmistamaan asiakkaiden tietämystä ja hakeutumista valmennus- ja koulutuspalveluihin sekä vähentämään työvoimakoulutusten keskeyttämisiä mm. POMA-työvoimamallin kautta. Sähköisiä hankintamenettelyjä käytetään aktiivisesti. Alueellisen koulutuksen kattavuutta parannetaan monimuoto- ja verkkokoulutustoteutuksilla mahdollisuuksien mukaan.

Erityisesti nuorille ja pitkään työttömänä olleille suunnataan koulutuspalveluita, valmennuspalveluita ja niiden yhdistelmiä. Palveluiden vaikuttavuutta ja palautteita seurataan järjestelmällisesti. Laadun varmistamiseksi toteutetaan oppilaitoksissa kehittämiskäyntejä. Turvealalla työskenteille yrittäjille ja työntekijöille järjestetään uudelleen koulutusta. Uutena avauksena aloitetaan akkualan työvoimakoulutusta.

Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin ja irtisanottujen 55+ muutosturvamallin ostopalveluita valmistellaan ja toteutetaan.

Valtionosuusrahoitettavan työvoimakoulutuksen suunnittelu ja toimeenpano tehdään tiiviissä yhteistyöverkostossa koulutuksen järjestäjien kanssa. Työllisyyden kuntakokeilujen osallistumista tehostetaan VOS-työvoimakoulutuksen suunnittelussa. VOS-koulutuksessa painotetaan aiempaa enemmän osatutkintoja kohtaanto-ongelman parantamiseksi. Syksystä 2021 alkaen käynnistetään kolmen korkeakoulun kanssa keskeytneiden korkeakoulututkinnon loppuunsaattamisen erillisopinnot.

13.12.2021

Jatkuvan oppimisen alueellisen koordinaatioryhmän verkostoyhteistyöllä saadaan yhteinen alueen jatkuvan oppimisen tilannekuva ja toteutetaan yhteistä toimenpideohjelmaa. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen kanssa toimitaan vuorovaikutuksessa. ELY-keskus koordinoi alueellisen ELO-verkoston toimintaa. Vuoden 2022 tavoitteena on edistää yhteistyötä muihin verkostoihin ja yhteensovittaa toimintaa Pohjois-Pohjanmaan jatkuvan oppimisen koordinaatioryhmän kanssa. Verkosto edistää elinikäisen ohjauksen strategian jalkauttamista alueella yhdessä tunnistettujen kehittämiskohdeiden kautta. ELY-keskus osallistuu ohjausta kehittävien hankkeiden ja ohjaamojen ohjausryhmiin ja tukee aikuisten ohjaamotyypistien matalan kynnyksen palveluiden kehittämistä ja vakiinnuttamista alueella.

ELY-keskus ja TE-toimisto osallistuvat aktiivisesti osaamisen ekosysteemien kehittämiseen, toimintaan ja hankeaktivointiin. Osaamistarpeisiin reagoidaan myös äkillisissä muutosturvatilanteissa.

Opintokokonaisuuksien ja palvelujen tunnettuutta ja markkinointia lisätään myös TF-palveluiden tueksi alueellisille toimijoille. Työmarkkinatorin käyttöönottoa lisätään.

ELY-keskuksen Tiedolla kohtaantoa – hanke (ESR) järjestää toimialoitteisia työpajoja, kehittää ennakointiyhteistyötä ja viestintää elinkeinoelämän tilannekuvan parantamiseksi, työvoiman kohtaannon parantamiseksi ja ennakointijärjestelmän kehittämiseksi.

Aktivoidaan rahoitettavaksi rakennerahastovaroin osaamisen ja koulutuksen laadun kehittämisen ESR-hankkeita, jotka liittyvät mm. osaavan työvoiman saatavuuteen, elinkeinoelämän osaamisen kehittämiseen, jatkuvaan oppimiseen ja ohjaukseen sekä digitaalisuuteen. ESR:n tuella rahoitetaan myös hankkeita, joilla kehitetään ja uudistetaan osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Painotuksena on mm. työelämälähtöisen koulutuksen ja yritysyhteistyön kehittäminen sekä etenkin nuorten koulutukseen osallistumisen tukeminen. React-EU-toimenpiteillä edistetään erityisesti digitaalista osaamista ja tuetaan yritysten ja niiden henkilöstön muutuskäyväkkyyttä. Myös Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) toimenpiteillä on mahdollista tukea osaamisen kehittämistä.

Mittari: *Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastaavat elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).*

VOS-koulutukseen osallistuu suoritepäästösten mukainen määrä opiskelijoita, noin 700 opv. vuodessa. Yrityslähtöisessä koulutuksessa on keskimäärin noin 300–400 opiskelijaa kuukaudessa. Koulutusten vaikuttavuus 3 kk koulutuksen päättymisen jälkeen on hyvä eli vähintään puolet on työssä tai TE-palveluissa. Yritysten rekrytointiongelmat vähenevät (mittarina yritysten rekrytointiongelmat neljännesvuosittain). Nuorten aktivointiaste paranee verrattuna vuoden 2021 keskiarvoon. Ilman ammatillista koulutusta olevien osallistuminen TE-osaamispalveluihin kasvaa verrattuna v. 2019.

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

Ohjaamo-verkoston kattavuus alueella (rahoituslähteestä riippumatta). Arvioidaan ohjaamojen jatkuvuutta ESR-hankerahoituksen jälkeen yhdessä kuntien kanssa. Aikuisten

ohjaamotyypisten palveluiden kattavuus maakunnassa. AVO-psykologipalvelut saata-
vuus alueen kaikissa kunnissa.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Maahanmuuttajien kotoutumisvaiheen palvelut lähtevät ripeästi liikkeelle ja kotoutumis-
aika käytetään tehokkaasti kielen, osaamisen ja työmarkkinoiden tuntemuksen kehittä-
miseen. Kotoutumiskoulutusta on tarjolla maakunnassa riittävästi ja erityisesti huolehdi-
taan kuntien vastaanottamien kiintiöpakolaisten nopeaan koulutukseen pääsystä. Kotou-
tumiskoulutuksen ja sitä täydentävien koulutusten ja valmennusten sisältöä ja hankinta-
menettelyjä kehitetään jatkuvasti palvelujen laadun ja vaikuttavuuden varmistamiseksi.
Alueella tehdään valtakunnallista kotoutumiskoulutuksen kehittämistyötä. Työllistymis-
vaiheeseen panostetaan erityisesti hyödyntäen käytettävissä olevia valmennus-, koulu-
tuspalveluita sekä työkokeilua ja palkkatukea. Muiden kuin TE-hallinnon kotoutumiskou-
lutusten osalta yhteistyötä oppilaitosten ja kuntien kanssa tehdään aktiivisesti kattavan
palvelun saamiseksi asiakkaille. Pohjois-Pohjanmaalla on kolme kuntakokeilua, joiden
kanssa vieraskielisten palveluita suunnitellaan ja kehitetään yhteistyössä.

Suomeen opiskelemaan tulleiden ja työperusteisesti muuttaneiden osalta tehdään yh-
teistyötä kuntien, oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kanssa heidän työmarkkinoille
saamiseksi ja siellä pitämiseksi. Alueen työnantajien tietämystä kansainvälisestä rekry-
toinnista vahvistetaan yhteisillä kokoontumisilla, tiedottamisella sekä esim. kehittämis-
hankkeiden rahoittamisen kautta. Yrityksille on tarjolla yhteishankintana työpaikka-
suomen koulutusta.

ELY-keskus tukee kansainvälisiin osaajiin liittyvän verkoston kokoamista alueella. Team
Finland –toiminto on mukana alueen kansainvälisen rekrytoinnin verkostossa ja alueen
toimijat tuntevat myös Talent Explorer -rahoituksen. Alue osallistuu valtakunnalliseen
Talent Boost kehittämistyöhön ja saatavuusharkinnan lieventämiskokeiluun. TE-toimisto
toteuttaa kansainvälisen rekrytoinnin kehittämishanketta yhteistyössä työnantajien
kanssa, tavoitteena digitaalinen käsikirja rekrytointiin liittyen. Työntekijöiden oleskelulu-
pahakemusten käsittely Pohjois-Pohjanmaalla on edelleen ripeää.

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyö-
dyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

Oulun seudulla kansainvälisten osaajien alueelle asettautumista ja alueella pysymistä
tukeva yhteistyöverkoston toiminta vakiintuu. Alueella toteutuu 5 työpaikkasuomen yh-
teishankintakoulutusta.

Alueella alkaa uusia maahanmuuton ja kotouttamisen kehittämishankkeita uuden ohjel-
makauden myötä.

ELY-keskus ja TE-toimisto ovat yritysten aktiivisia kumppaneita ulkomaiseen työvoi-
maan liittyen. Työntekijöiden oleskelulupapäätösten käsittelyaika on valtakunnan keski-
tasoa tai sitä lyhempi. Saatavuusharkinnan lieventämiskokeiluun liittyvää yhteistä työlu-
palinjausta päivitetään kaksi kertaa vuodessa. Alue on mukana kokeiluun liittyvässä
viestintäkampanjassa.

Panostetaan jo maassa olevien ulkomaisten työnhakijoiden työelämään siirtymisvaiheeseen. Käytettävissä on erityisesti työelämään siirtymistä edistävää koulutusta ja valmennusta.

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

Tähdätään toimia Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekarttatyössä tunnistettuihin merkittävimpiin CO₂-päästövähennyspotentiaalin (-3300 ktCO₂ 2030-2035 mennessä) sektoreihin;

Maataloudessa (-300ktCO₂) tuetaan turvemaiden viljelytapojen uudistamiseen/korvaamiseen tähtäviä toimia. Hanketoiminnan avulla edistetään turvemaiden viljelytapojen muuttamista ympäristöystävällisempään suuntaan, aktivoidaan ja koulutetaan viljelijöitä. Edistetään monivuotisten nurmien viljelyä turvemailla yksivuotisten kasvien sijaan. Lisätään kasvinviljelytilojen ja kotieläintilojen välistä yhteistyötä, jotta turvemailla tapahtuva tuotanto siirtyisi entistä enemmän nurmentuotantoon. Edistetään maatalojen tilusjärjestelyjä ja vapaaehtoisia tilusvaihtoja, joiden avulla pyritään vähentämään mm. uuden pellon raivausta. Lisätään viljelijöiden tietoisuutta turvepeltojen tuotantointensiteetin muuttamisen vaikutuksista ilmastopäästöihin, vesipinnan nostamisen ja metsittämisen vaikutuksista erityisesti toisarvoisilla ja huonotuottoisilla turvemailla. Edistetään kosteikkojen rakentamista vesitaloudeltaan huonoilla turvemailla, parannetaan peruskuivatustoimien ja salaojituksen avulla turvemaiden vesien hallintaa ja edistetään turvemaiden hiilen sidontaa. Edistetään toimia, joilla selvitetään ja kehitetään uusia menetelmiä ja viljelytapoja turvemaiden päästöjen hallintaan. Osallistutaan turvemaiden päästöjä selvittäviin hankkeisiin nykyistä varmemman tiedon saamiseksi eri paksuisilla turvemailla.

Alkutuotannossa hyödynnetään uusiutuvan energian ja biotalouden tarjoamia mahdollisuuksia. Uusiutuvaan energiaan liittyvissä kehittämistoimenpiteissä hyödynnetään paikallisia uusiutuvia energiavaroja, kuten esimerkiksi biokaasua, lantaa ja puusta saatavia energiajakeita. Edistetään uusien yritysten perustamista maaseutualueelle tukemalla yritystoiminnan aloittamiseen liittyviä toimia ja aktivointia bio- ja kiertotaloudessa.

Pohjois-Pohjanmaa on johtava maakunta **tuulivoiman (-2000kt CO₂)** rakentamisessa. Alueelle on rakentunut noin 35 % Suomen tuulivoimasta. ELYn toimin (mm. ennakkoneuvottelut, kaavoitus ja YVA) yhteensovitetaan eri intressejä ja edistetään tuulivoiman lisärakentamista.

Tuetaan **turvetuotannossa (-700ktCO₂)** käynnissä olevaa rakennemuutosta sekä toimijoiden ympäristöluvan mukaisten jälkitoimien toteutumista ja ilmastomyönteisten ratkaisujen käyttöönottoa mm. valvonnan ja neuvonnan keinoin. Edistetään turvetuotannon

oikeudenmukaisen siirtymän tuen (JTF) käyttöä ja autetaan turvetuottajia muiden kansallisten tukien hakuun.

Liikenteessä (-300 kt CO₂) tuetaan kestäviä kulkumuotoja ja vähäpäästöisiä ratkaisuja. Myös tienpidon hankinnoissa pyritään vähähiilisiin ratkaisuihin. Joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä tarkastellaan alueellisten palvelutasosuunnitelmien kautta. ELY-keskus on tiiviisti mukana sekä Pohjois-Pohjanmaan sekä Oulun seudun liikennejärjestelmätöissä, jälkimmäisessä kehitetään mm. Oulun kaupunkiseudun joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja pyritään lisäämään kestävien kulkutapojen osuutta liikkumisessa. Joukkoliikenteen päästöjen vähentämistä tavoitellaan EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivillä, jota ollaan saattamassa kansalliseen lainsäädäntöön.

Edistetään biotalouden uusia liiketoimintamahdollisuuksia alueellisten biotalousstrategioiden mukaisesti. **Uusiutuvaan energiaan** liittyvillä kehittämistoimilla vahvistetaan muun muassa paikallistaloutta ja kylien sekä taajamien ja maatilojen elinvoimaa maaseutualueilla. Tavoitteena on nostaa yritysten ja alueiden energiaomavaraisuusastetta, jolloin samalla edistetään niiden mahdollisuuksia toimia energiaa ja siihen liittyviä palveluja tuottavina yrityksinä. Kannustetaan yrityksiä, yhteisöjä ja maatiloja oman energian käytön kattamiseen uusiutuvan energian tuotantoteknologioilla, kuten esim. tuulivoima, aurinkosähkö ja -lämpö, geoterminen- ja hukkalämpö, energian varastointi (akku- ja pumppuvoimalat) sekä pienen mittakaavan chp -tuotanto. Välitetään ajanmukaisen tietoa sektorin asioista ja aktivoidaan toimijoita. Kehitetään alan kuljetus- ja jakeluketjujen edellytyksiä. Huomioidaan, että uusiutuvan energian tuotannossa nykyiset turvetuottajat ovat potentiaalisia yrittäjiä.

Metsätalouden kehittämisessä huomioidaan metsien tärkeä rooli hiilen sidonnassa ja ilmastonmuutoksen hillinnässä. Huomioidaan kehittämisessä alueellisten metsäohjelmien tavoitteet ja toimet. Metsä- ja puualan elinvoimaisuuden lisäämiseksi kehitetään alan toimijoiden osaamista sekä uusien osajien, uusimman teknologian ja tietämyksen siirtymistä alan käyttöön. Puun hyödyntämisen yhteydessä huolehditaan metsien monimuotoisuudesta sekä eri käyttömuotojen yhteensovittamisesta. Nuoret koulutetut metsänomistajakäluokat tarvitsevat vaihtoehtoisia uusia palveluja ja toimintatapoja metsäalalle ja tähän haasteeseen tulee toimijoiden vastata. Potentiaalia on mm. puurakentamisen lisääntymisessä ja uusiutuvan energian käytön kasvussa.

Hyödynnetään uuden rakennerahastokauden sekä muiden rahoituslähteiden mahdollisuuksia vähähiilisyys- ja kiertotalous teemojen tukemisessa

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EAKR -rahoituksen yksi päätavoite on edistää siirtymää kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa. Ohjelmasta aktivoidaan hanketoimintaa, jolla edistetään mm. uusiutuvan energian käyttöön, energia- ja materiaalitehokkuuteen, energian säästöön ja kiertotalouteen liittyviä innovaatioita ja vähähiilisten tuotteiden, materiaalien ja tuotantomenetelmien kehittämistä ja testausta sekä elinkaariajattelun sisällyttämistä uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämistyöhön.

Energia- ja materiaalitehokkuuden sekä kiertotalouden ohella ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja riskien ennakointi on keskeinen teema uudella kaudella. Tuettavia sopeutumiseen liittyviä TKI-toimintoja ovat mm. työvälineiden kehittäminen ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja riskienhallintaan liittyvien suunnittelukäytäntöjen ja -prosessien kehittämiseen, monihyötyisten viherrakenteiden ja luontopohjaisten ratkaisujen kehittä-

13.12.2021

minen ja hyödyntäminen ilmastomuutokseen sopeutumiseksi samoin kuin ilmastomuutoksen edellyttämien turvallisuuteen ja katastrofivalmiuteen liittyvien tuotteiden ja ratkaisujen kehittämien. EAKR-rahoituksesta sitoutuu 35 % ilmastotoimenpiteisiin kansallisen linjauksen mukaisesti.

Alueellisen RR-rahoituksen lisäksi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toimii välittävänä toimielimenä YM:n valtakunnallisissa teemoissa *Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja Ilmastomuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen*.

Merkittävä tuki hiilineutraaliuteen tähtääviin toimiin on tulossa myös Suomen kestävän kasvun ohjelmasta (RRF-rahoitus). ELY pyrkii omilla toimillaan sujuvoittamaan ohjelmasta rahoitettavien hankkeiden käynnistymistä ja toteutusta mm. kaavoitus ja YVAt.

Em. ohjelmien (EAKR- ja RRF-rahoitus) toteutuksessa noudatetaan ”Do no significant harm” –periaatetta, joka tarkoittaa, että ohjelmasta ei voida rahoittaa ympäristöä merkittävästi vahingoittavia hankkeita.

Myös maatalouden tukijärjestelmän (CAP27) ja maaseuturahaston avulla tuetaan ilmastomuutoksen hillintää, vesien suojelua ja luonnon monimuotoisuutta sekä kiertotalouden ratkaisuja. Maankäyttösektorin ilmastotavoitteita edistetään mm. metsäpinta-alan lisäämiseen tähtäävän joutomaiden metsitystuen avulla (POP, LAP, KAI lausunnot POPELYstä). Edistetään öljylämmityksestä luopumiseen suunnatun tuki-instrumentin käyttöä.

ELY vahvistaa rooliaan alueellisessa ilmastotyössä sidosryhmäyhteistyötä ja kumppanuutta hyödyntäen. Tietoisuutta ilmastoasioista lisätään.

ELY-keskus osallistuu aktiivisesti maakunnalliseen ilmastotyöhön (mm. ilmastotyön neuvottelukunta ja Canemure-hankkeen alueellisen yhteistyöverkosto) sekä edistää aktiivisesti maakunnan ilmastotiekartan kärkiteemoja. ELY-keskus tukee alueensa kuntien pyrkimyksiä kohti hiilineutraaliutta (esim. HINKU-kunta toiminta).

Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartan jalkauttamisen tueksi järjestettäviä Pohjois-Pohjanmaan ilmastokahvit –tapahtumien järjestämistä jatketaan, toimintaa kehitetään ja tapahtuman yhteistyöverkosta laajennetaan. Tuetaan lissä vuosittain järjestettävää IlmastoAreena -tapahtumaa ja pyritään löytämään uusia ratkaisuja tapahtuman toteuttamisedellytyksille myös jatkossa. Lisätään kuntalaisten tietoisuutta vähähiilisistä toimista ja kestävästä elämäntavasta mm. ympäristökasvatustoiminnan avulla. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus koordinoi alueellista ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmää vuosina 2021–2022.

Pirkanmaan ELY-keskuksen kokoaman ilmastotiekartan avulla tunnistetaan ELY-keskuksen toiminta-alueen tärkeimpiä ilmastokysymyksiä (hillintä&sopeutuminen) ja ilmastorajapitoja tehtäväkohtaisesti sekä valitaan POPELYlle oman ilmastotyön painopisteet. Osallistutaan aktiivisesti valtakunnallisen ELY-ilmastoasiantuntija-verkoston toimintaan ja hyödynnetään verkoston työn tuloksia. ELY-ilmastoasiantuntija-verkosto sekä AVI/ELY-strategiapäälliköiden ja ohjaavien tahojen ilmastoryhmä tekevät yhteistyötä ilmastotiekartan tavoitteiden konkretisoimisessa ja kehittämisessä sekä viemisessä käy-

täntöön. Tiekartan lisäksi ELY-keskuksen ilmastotyössä hyödynnetään myös muita alueellisia tietolähteitä sekä soveltuvin osin myös uusia työkaluja, esim. ilmastokestävä kaavoitus -työkalua (KILVA).

POP 5ELYn ilmastomuutoksen ja kiertotalouden opintopiirin toimintaa jatketaan ja kehitetään. Järjestetään koulutusta ja neuvontaa sekä edistetään verkostoitumista eri kohderyhmissä; esim. maanviljelijät/ maaseutuyrittäjät, kiertotalouden toimijat, turveyrittäjät.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Edellisessä tavoiteasetannassa (Suomi on hiilineutraali 2035) on kuvattu tarkasti myös panostuksiamme vähähiilisen talouteen siirtymiseen.

“Tavoittelemme hiilineutraaliutta” on yksi POP ELYn keskeisistä strategisista painopisteistä. POP ELYn poikkihallinnollinen ilmastotyöryhmä edistää ryhmän määrittämin toimenpitein ilmastomuutoksen hillintää ja –sopeutumista, luonnon monimuotoisuutta sekä vesien hyvätilan saavuttamista.

Osallistutaan aktiivisesti Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartan toimeenpanoon ja edistetään tiekartan toimenpiteiden toteuttamista yhdessä maakuntaliittojen ja sidosryhmien kanssa ja ollaan aktiivinen toimija vähähiilisyystavoitteiden edistämisessä.

Pirkanmaan ELYn kokoaman ilmastotiekartan avulla käydään läpi, tunnistetaan ja arvioidaan ELYn kaikki tehtäväalueet ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen näkökulmasta. Suunnataan toimia ja toimintaa kohti vähähiilisyystavoitetta.

Seurataan toiminta-alueen kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä ja hiilineutraaliuden saavuttamista mm. Syken kunta- ja ELY-keskuskohtaisen päästölaskentajärjestelmän / päästötietopalvelun avulla.

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EAKR -rahoituksen yksi päätavoite on edistää siirtymää kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa. Ohjelmasta aktivoidaan hanketoimintaa, jolla edistetään mm. materiaalitehokkuuteen, energiatehokkuuteen ja kiertotalouteen liittyviä innovaatioita ja vähähiilisten tuotteiden, materiaalien ja tuotantomenetelmien kehittämistä ja testausta sekä elinkaariajattelun sisällyttämistä uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämistyöhön.

Rakennerahastoilla sekä koronaelpymisrahoituksella tuetaan elinkeinoelämän tarpeista nousevia kiertotalouteen liittyviä yleishyödyllisiä kehittämishankkeita, joilla edistetään esim. yhdyskuntien ja teollisuuden käyttämien raaka-aineiden hyödyntämisestä syntyvien jätteiden ja sivuvirtojen määrän vähentämistä, kierrätyksen tehostamista ja paikallista jalostusta. Lisäksi rahoitetaan hankkeita, joilla kehitetään kiertotalouteen liittyvää koulutusta ja osaamista.

13.12.2021

Maaseuturahaston varoja suunnataan maatilojen osalta lannan prosessoimiseksi muun muassa biokaasuksi ja ravinnekomponenteiksi. Muun maaseudun yritystoiminnan osalta tuetaan biopohjaisten jättemateriaalien käsittelyä ja prosessointia kaasuksi, maanparannusaineiksi ja muiksi tuotteiksi.

Bio- ja kiertotalouteen liittyvissä kehittämistoimenpiteissä hyödynnetään paikallisia raaka-aineita ja hyödyntämiskelpoisia sivujakeita. Toimilla vahvistetaan alan yritystoimintaa, paikallistaloutta sekä maaseutualueiden elinvoimaa. Puubiomassan käytön lisääntyessä otetaan huomioon metsävarojen kestävä käyttö ja hiilensidonta.

Pohjois-Pohjanmaan alueen julkisten toimijoiden (ELY-keskus, Business Finland, Finnvera, TE-toimisto, kuntien elinkeinoasiamiehet) yrityspalveluita- ja rahoitusta koskevissa infotilaisuuksissa pidetään myös ilmastonmuutoksen hillintään ja kiertotalouteen liittyvät mahdollisuuksia esillä.

Järjestetään koulutusta ja neuvontaa sekä edistetään verkostoitumista eri kohderyhmissä; esim. pk-yritykset, maaseutuyrittäjät, kiertotalouden toimijat, energia-alan toimijat, kunnat, tki-organisaatiot.

Aktivoidaan hanketoimintaa, jotka uudistavat toimintamalleja ja luovat parempia edellytyksiä kiertotalousyhteistyön kehittymiselle, uusien ekosysteemien rakentumiselle ja teollisten symbioosien syntymiselle.

Tuetaan elinkeinoelämän tarpeista nousevia kehittämishankkeita, joilla edistetään materiaalihokkuuteen, energiatehokkuuteen ja kiertotalouteen liittyviä innovaatioita ja vähähiilisten materiaalien, tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittämistä ja testausta sekä elinkaariajattelun ja kestäväyyden sisällyttämistä uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämistyöhön. Tuetaan hankkeita, joilla edistetään uusien liiketoimintamallien sekä tuote- ja palveluinnovaatioiden kehittymistä ja perinteisten tuotteiden palvelullistamista.

Kiertotalouteen liittyvissä kehittämistoimenpiteissä hyödynnetään ICT-osaamista sekä älykkäitä, digitaalisia, skaalautuvia ja energiatehokkaita ratkaisuja. Alustatalouden avulla yritykset voivat luoda tuotteilleen lisäarvoa sekä myydä tuotteita ja palveluita. Hanketöinnillä edistetään materiaaleihin ja tuotteisiin liittyvää tiedonkeruuta, minkä avulla voidaan optimoida kiertoja, vähentää materiaalien kulutusta ja minimoida tuotteen tai palvelun elinkaarisia ympäristövaikutuksia.

Mittari: *Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen (sanallinen).*

Toimeenpannaan EU:ssa kesällä 2018 hyväksytyn jätesäädöspaketin sekä kertakäyttömuovidirektiivin edellyttämiä jäte- ja muun lainsäädännön uudistuksia ja muutoksia. Tehostetaan valtakunnallisen jätesuunnitelman "kierrätyksestä kiertotalouteen" tavoitteiden edistämistä ELY-keskuksen vastuulla olevien toimenpiteiden osalta jätesuunnitelmaan tehtävän päivityksen mukaisesti. Toteutetaan valtakunnallista kiertotalouden edistämishjelmaa. Jätelainsäädännön muutoksista tiedotetaan valvottavia kohteita määräaikaistarkastusten yhteydessä tarpeen mukaan. Jätelain muutoksista sekä kunnan vastuulla olevista Valtsun tavoitteista tiedotetaan kunnille kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille järjestettävillä vuosittaisilla koulutuspäivillä. Materiaalihokkuuden huomioon ottamista edistetään ottamalla materiaalihokkuus huomioon AVIIIle annettavissa ympäristölupien

liittyvissä lausunnoissa. Tiedotetaan Valtsun tavoitteista ELYn henkilökunnalle. Toteutetaan yhdessä muiden toimijoiden kanssa kansallisen muovitiekartan ”vähennä ja vältä, kierrätä ja korvaa”, toimenpiteitä kuten roskaamisen vähentämistä ja muovien talteenoton ja kierrätyksen tehostamista. Tiedotetaan muovitiekartan toimenpiteistä valvottavia ympäristöluvanvaraisia kohteita, ja aktivoidaan toimijoita kehittämään muovijätteiden talteenottoa ja kierrätysratkaisuja. ELY edistää kestäviä julkisia hankintoja sekä luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Alueellinen jätealan yhteistyöryhmä aloittaa toiminnan uudelleen vuonna 2022. Pohjois-Pohjanmaan jätealan alueellinen yhteistyöryhmä asetetaan tukemaan valtakunnallisen jätesuunnitelman valmistelua, toimeenpanoa ja toimeenpanon seurantaan sekä edistämään kiertotaloutta, materiaalitehokkuutta ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Yhteistyöryhmä pyrkii myös aktivoimaan alan yhteistyötä ja aikaan saamaan uusia aihepiiriin liittyviä hankkeita.

1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnan edistämiseksi.*

Tunnistetaan vaikutusmahdollisuudet ilmastonmuutoksen hillintään vesitaloustehtävissä. Edistetään riskienhallintaa ja ilmastonmuutokseen sopeutumista ja siihen liittyvää kuntien työtä vesihuollossa, tulva- ja kuivuusriskien hallinnassa sekä luonnonmukaisten ratkaisujen käytössä. Toteutetaan tulvariskien hallintasuunnitelmia.

Edistetään sekä vesistö- että hulevesitulvariskien huomioimista kaavoituksessa. Huolehditaan, että viimeisin ilmastotieto on suunnittelusta ja varautumisesta vastaavien toimijoiden saatavilla. Edellytetään sekä edistetään keinoja vesien hallintaan ja pidätyskyvyn parantamiseen hankkeissa ja muissa toiminnoissa, jotka kuivatuksen tehostamisen myötä muutoin aiheuttaisivat tulvariskejä ja muita vesitaloushaittoja alapuolisille uomille, rakenteille, elinkeinoille ja vesistöille.

Otetaan ilmatoriskit huomioon valvottaessa yleistä etua alueellisessa suunnittelussa ja muissa menettelyissä. Edistetään tulvasuojelua sekä peltujen ja metsien vesitaloutta vesistövaikutusten pienentämiseksi ja maaperän hiilensidonnan parantamiseksi (hallitusohjelman toimeenpanoon liittyvä valtakunnallinen koordinaatiotehtävä yhdessä EPO ELYn kanssa).

Aktivoidaan hankkeita, joilla ennakoidaan ilmaston muutoksesta johtuvia tarpeita sopeutua ja uudistaa toimintatapoja. Hankkeita käynnistään ja rahoitetaan harkinnanvaraisin avustuksin sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman *Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027* EAKR –rahoituksella.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toimii välittävänä toimielimenä myös YM:n valtakunnallisessa teemassa Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen.

13.12.2021

Maataloudessa edistetään luomutuotantoa, soveltuvien viljelykasvien ja -menetelmien valintaa sekä luonnon monimuotoisuutta tukevia toimia. Lisätään viljelysmailla tapahtuvaa hiilen sidontaa parantamalla peltojen kasvukuntoa sekä tehostetaan maatalouden panosten käyttöä edistämällä mm. tilusjärjestelyjä. Kotieläintaloudessa edistetään ravinteiden kierrätystä ja ravinteiden tarkoituksenmukaista käyttöä sekä lannan hyödyntämistä bioenergian tuotannossa.

Ilmastonmuutos on huomioitu valtakunnallisissa teiden talvihoidon linjauksissa, joilla pyritään vastaamaan leudompina talvien sekä nopeiden lämpötilamuutosten aiheuttamiin haasteisiin teiden kunnossapidolle. Lisäksi on maanteiden kuivatuksen tehostamisesta tehty selvitys, jonka perusteella panostetaan maanteiden kuivatuksen parantamiseen. Riittävän korkean hoitolaadun tuottamiseen panostetaan tulevissa hoidon urakkakilpailuissa aiempaa enemmän.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seuranta toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

Luonnonsuojelualueverkostoa kehitetään toteuttamalla maakuntakaavan suojeluvarauksia, soidensuojeluohjelman täydennysehdotuksen kohteita ja suojelualueiden laajennuskohteita ml. kansallispuistot. Jatketaan Helmi-ohjelman mukaisia kunnostustöitä. Helmirahoituksella saadut inventoinnit on saatu pääosin valmiiksi ja siirrytään niiden tuottaman tietopohjan perusteella hoito- ja kunnostustöihin. Aloitetaan hoito- ja kunnostuskohteilla seuraintinventointien suunnittelu toteutettujen toimien vaikutusten arvioimiseksi. Parannetaan luonnonsuojelun tietopohjaa toteuttamalla luontoinventointeja vielä inventoimattomilla lintuvesillä ja perinnebiotoopeilla, letoilla, muilla kuin luonnonsuojelulla toteutettavilla Natura-alueilla ja uhanalaisten lajien esiintymispaikoilla.

Osallistutaan toimintaohjelman laatimiseen haitallisten vieraslajien torjumiseksi Pohjois-Suomessa yhteistyössä pohjoisten ELYjen kanssa. Hyödynnetään maaseutuohjelman mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuuden vahvistamisessa edistämällä laiduntamista, perinnebiotooppien hoitoa ja luomutuotantoa.

Maantiealueiden vieraslajeja torjutaan urakkasopimusten mukaisesti. Koko toiminta-alueella koskevat torjuntatoimet tullaan toteuttamaan Väyläviraston valtakunnallisen linjauksen mukaan sen valmistuttua, mutta erillisiä kokeiluja pilotoidaan jo nyt. Esimerkiksi Pudasjärvi-Taivalkoski sekä Kuusamon urakoissa on tehty lisätyönä lupiinien inventointi ja urakan lisätyönä teetetty erillisniitto vuosina 2020 ja 2021. Erillisniittoa jatketaan ja karotetaan mahdollisuutta yhteistyöhön myös naapurikiinteistöillä tehtävään torjuntaan.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	1150	500	200	200

Mittari: *Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

Helmi-ohjelmassa toteutetaan ympäristöministeriön myöntämällä rahoituksella 50 (kaikki Helmi-kunnostukset) kohteen hoito- ja kunnostustoimet, jotka turvaavat niin luontotyyppi- kuin lajisuojelun tavoitteita; lajisuojelun hoitokohteet painottuvat merenrantakohdteille; inventoidaan 3 lintuvesikohdetta, 250 uhanalaisen lajin esiintymispaikkaa, 30 perinnebiotooppi-kohdetta; Natura-, luontotyyppi- ja YSA-alueiden inventointeja tehdään yhteensä noin 200 hehtaarin alueella, joilta tiedot joko puuttuvat tai ovat vanhoja, inventoinneilla osallistutaan Natura IX valmisteluun; inventointitietojen perusteella arvioidaan uusia hoitotarpeita ja suunnitellaan tulevina vuosina tarvittavia toimia; vieraslajien esiintymiä poistetaan tarvittaessa luonnonsuojelualueilta pyrkien yhteistyöhön torjuntaketjuun liittyvien tahojen kanssa alkaen kohteiden priorisoinnista vieraskasvijätteen hävittämiseen saakka. Erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen suojelua turvataan tarvittaessa joko rajauspääöksillä tai suojelualueiden perustamisella. Kiireellisesti suojeltavien lajien esiintymistä selvittää laadittavan tärkeysjärjestyksen mukaisesti, ainakin luh-takultasiiven inventointeja jatketaan ja aloitetaan tarvittavat hoitotoimet. Mereisten luontotyyppien ja lajien tilaa selvitetään VELMU-rahoituksella sekä osallistutaan uuden Inter-reg -hankkeen valmisteluun VELMU-rahoituksella, jossa yhtenä toimenpiteenä keskitytään meriluonnon monimuotoisuuskysymyksiin. Laji- ja luontotyyppisuojelua edistetään tehostetummin erilaisten hankkeiden ja suunnitelmien yhteydessä (toimijavastuun lisääminen) ja myös ELY-keskuksen omissa hankkeissa (hyviä kokemuksia on jo saatu ns. ekohotelleista tiehankkeissa). Edistetään kalojen noususteiden poistoa. Käynnistetään neuvottelut viimeisten suojeluohjelmakohteiden toteuttamiseksi. Soidensuojelua edistetään toteuttamalla Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan ja soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteita 800 hehtaarin alalla. METSO-ohjelman ja Pohjois-Suomen metsien suojelun tavoitteet todetaan Pohjois-Pohjanmaan osalta saadun valmiiksi. Metsien suojelun edistämistä jatketaan kuitenkin ympäristöministeriön myöntämän määräaikaisten lisärahoituksen turvin 200 hehtaarin alalla, jotta voidaan vastata maanomistajien suureen tarjontaan. NATA-arvioinneissa jatketaan toista kierrosta Liminganlahden ja Hailuodon alueilla (tehty aiemmin vanhoilla menetelmillä). Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan valtakunnallisiin luonnon monimuotoisuutta edistäviin hankkeisiin.

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpideohjelmien ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierroksen elvyttäminen, metsien ja peltojen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

13.12.2021

Toteutetaan uutta Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaa ja toimenpideohjelmia sekä seurataan sen vaikutuksia vesistöissä. Jatketaan vesienhoidon tavoitteita tukevien toimenpiteiden toteuttamista mm. vesienhoidon tehostamisohjelmaa hyödyntäen. Edistetään rakennettujen vesien tilan parantamista ja vaelluskalojen elinkierron palauttamista osana valtakunnallista erikoistumistehtävää. Edistetään li- ja Oulujokien vesistövisiotyötä ja niitä tukevia kehittämishankkeita.

Edesautetaan vesihuoltosektorin uudistumista ja yhteistyötä kiertotalous-, teknologia- ja ilmastohankkeissa. Vakiinnutetaan keskitettyjen vesihuoltotehtävien yhtenäiset toimintatavat ja tiiviit rajapinnat muuhun ELY-toimintaan. Arvioidaan yhteistyössä SYKEN ja alueiden toimijoiden kanssa pohjavesivarojen hallinnan kehittämistarpeita kuivuustilanteiden vedenhankinnan varmistamiseksi. Kehitetään valtion vesitaloushankkeiden toimivuutta vesiolojen, vesienhoidon tavoitteiden ja käyttötarpeiden muuttuessa.

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Aktivoidaan rannikon toimijoita merenhoidon toteutukseen ja edistetään alueellisten vesistöverkostojen sekä toimijoiden määrää ja aktiivisuutta. Vuonna 2022 osallistutaan 80 sidosryhmätilaisuuteen, joissa edistetään vesienhoidon toimenpiteiden toteutumista. Vesistökunnostusten määrä pysyy korkealla tasolla, mutta esteellisyys- ja säännöstelyn kehittämistoimet ja niiden tuloksellisuus vievät aikaa. Maa- ja metsätalouden vesienhallintaan tulee voimakas panostus, mutta hajakuormituksessa toimenpiteiden vaikuttavuus tulee näkymään pitkällä viiveellä. Vesienhoidon toimenpiteitä edistetään useiden kansallisten ja EU-rahoitusvälineiden, strategisten ohjelmien sekä lainsäädännön avulla. Edistetään meriluonnon suojelua VELMU-rahoituksella tehtävillä inventoinneilla ja valmistellaan uutta Interreg-rahoitteista merihanketta. Elinympäristöjen, kuten rantaluonnon ja pienvesien hoitoa edistetään kymmenillä kohteilla mm. Helmi-ohjelman avulla. Vesien suojelun ja kunnostusten toimenpiteiden kehittämistä ja toimien vaikuttavuuden arviointia edistetään. Toimeenpannaan vesihuollon alueellisia suunnitelmia ja edistetään pohjavesien suojelusuunnitelmia ja –hankkeita neuvonnalla ja rahoituksella. Kehitetään vesihuollon varautumista kriisitilanteissa ja edistetään vesien käsittelyä sekä laitosprosesseissa että kiinteistöillä T&K –hankkeiden ja rahoituksen avulla.

Mittari: *Vesistökunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).*

Vuonna 2022 käynnistyy 25 ja valmistuu 20 vesien tilaa tai käyttöä parantavaa kunnostus- tai suunnitteluhanketta. Näistä vesiensuojelun tehostamisohjelman sekä Helmi-ohjelman avulla käynnistyy 15 hanketta ja valmistuu 10 hanketta.

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: *Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.*

Edistetään kehittämiskeskusteluissa sekä merkittävässä yleis- ja asemakaavahankkeissa kuntien sekä erityisesti kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen eheytymistä kestäväällä tavalla. Oulun kaupunkiseudulla varmistetaan, että kuntien kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu sovitetaan yhteen Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden kanssa. Osallistutaan aktiivisesti MAL- sopimuksen 2020–2031 tavoitteiden toteuttamiseen ja seurantaan seuturakennetiimissä ja liikenteen johtoryhmässä. Osallistutaan aktiivisesti Oulun seudun kehityskuvan 2030 + kärkitoimenpidekokonaisuuksien toteuttamiseen. Erityisesti luodaan mahdollisuuksia kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kasvulle. Varmistetaan, että asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja virkistysalueiden sijoittuminen tukee kestävä ja vähähiilisen yhdyskuntarakenteen muodostumista. Korostetaan Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman huomioon ottamista kuntien kaavoituksessa. Tuetaan kaupunkien ja kuntien keskustojen sekä kylien kehittämistä niiden ominaispiirteisiin ja kulttuuriympäristön arvoihin pohjautuen, niin että elinkeinoelämä on elinvoimaista ja asumisympäristöt vetovoimaisia eri puolilla maakuntaa. Sään ääri-ilmiöt otetaan huomioon kaupunkialueiden ja kuntakeskusten hulevesien suunnittelussa. Kaavoituksessa ja liikennehankkeiden toteuttamisessa varmistetaan, että pohjavesien tila säilyy hyvänä.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	52,8	52,8	52,8	52,8

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).

Turvataan hyvinvoinnin ja elinvoiman lisääntyminen kaikilla seuduilla. Lisätään elinkeinon kestävä kasvua, kilpailukykyä ja kansainvälistymistä paikalliset olosuhteet huomioiden.

Tuetaan vähähiilisen talouden nousua ja osallistutaan laajasti ilmastonmuutoksen hillintään. Edistetään työllisyyden kasvua, turvataan osaavan työvoiman saatavuutta ja tuetaan työyhteisöjen sopeutumista muutoksissa. Tuetaan osaamisen ja työelämävalmiuksien kasvua ja parannetaan T&K&I-toiminnan vaikuttavuutta elinkeino- ja työelämätarpeet huomioiden. Elinkeinoelämän uudistumisen ja yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja TKI-hankkeiden rahoittamisessa toimeenpannaan maakuntaohjelman painopisteitä. Huolehditaan luonnon monimuotoisuudesta sekä virikkeellisten ja turvallisten elinympäristöjen kehittymisestä. Parannetaan liikenteellistä saavutettavuutta ja edistetään toimivia tietoverkkoyhteyksiä koko toiminta-alueelle.

Toimet tukevat VN:n aluekehittämispäätöstä ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman toteutusta. POPELY osallistuu aluekehittämiskeskusteluprosessiin.

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

Kuntien kehittämiskeskusteluissa korostuvat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) sekä ilmastotavoitteet, erityisesti kestävä yhdyskuntakehitys. Kehittämiskeskusteluihin nostetaan vuosittain erityisteema. Se on vuonna 2022 POPELYn ilmastotavoitteita tukeva luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, jota toteutetaan mm. HELMI-hankkeen kautta. Lisäksi edistetään ilmastokestävää yhdyskuntarakennetta. Tavoitteena on, että kaikki kehittämiskeskustelut (30) järjestetään mahdollisuuksien mukaan paikan päällä kunnassa. Kehittämiskeskusteluissa käydään läpi MRL-uudistusta (lakiluonnos kaavoitus ja rakentamislaista, KRL) ja keskustellaan sen keskeisestä sisällöstä kuntien kanssa. Merkittävässä yleis- ja asemakaavoissa nostetaan esiin ilmastovaikutusten arviointi ja ilmastomuutokseen varautuminen, yhdyskuntarakenteen eheyttäminen ja kestävä liikuminen, hyvä elinympäristö, luonnonmonimuotoisuus sekä viherrakenne ja ekologiset käytävät. Nostetaan esiin valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelmatyö ja sen yhteensovittaminen kuntien maankäytön suunnittelun kanssa. Edistetään Pohjois-Pohjanmaan sekä Oulun kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelmien huomioon ottamista kuntien kaavoituksessa. Oulun kaupunkiseudulla edistetään MAL-sopimuksen 2020-2031 tavoitteiden toteutumista seudun kuntien maankäytön suunnittelussa. Keskeisinä teemoina siinä ovat kattavat ja turvalliset kävely- ja pyöräilyverkostot asuntoalueilta keskustoihin ja työpaikka-alueille sekä uusien asumisen, työpaikkojen ja palvelujen alueiden sijoittuminen joukkoliikenteen kehittämismahdollisuuksia edistävällä tavalla. Osallistutaan aktiivisesti Oulun seudun kehityskuvan 2030 + kärkitoimenpidekokonaisuuksien toteuttamiseen.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ei aseta tulossopimukseen erillisiä aluekohtaisia strategisia tavoitteita erillisine mittareineen. Sen sijaan ELY-keskus huomioi tämän asiakirjan alussa esitetyt pitkän aikavälin strategiset tavoitteet (=alueelliset strategiset painopisteet) niin tulossuunnittelussa (mm. tämän asiakirjan muissa kohdissa/tavoitteissa), kuin kaikessa muussakin toiminnassaan. Nämä painopisteet ovat yhteensopivia alueen maakuntaohjelmien kanssa ja ne on määritelty syksyn 2019 aikana laajasti osallistavassa prosessissa, jossa mukana ovat olleet ELY:n sidosryhmät, maakuntien liitot ja ELY-keskuksen oma organisaatio.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossaan ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF –arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.*

ELY-keskus sitoutuu tavoitteeseen kuvatulla tavalla. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksella on oma systematisoitu tapa määritellä ja päivittää ELY-keskuksen kehittämisen painopisteitä ja toimenpiteitä tarvelähtöisesti. Tähän kokonaisuuteen työkaluina kuuluvat mm. CAF-arviointi, COSO-ERM –kyselyt, asiakkuus- ja sidosryhmäkyselyt, sekä VMBaro.

Kehittämisen painopisteitä tarkastellaan vuosittain. Painopisteitä ja toimenpiteitä suunnataan ja päivitetään tarvelähtöisesti ja toimintaympäristön muutokset huomioiden. Näin toimimalla ELY-keskuksen kehittämisestä pidetään yllä isoa kuvaa, jotta kehittäminen on mahdollisimman ajantasaista ja osuvaa. Systemaattisella kehittämistyöllä ja seurannalla varmistetaan, ettei tehotonta päällekkäistä kehittämistyötä tehdä ja että niukat kehittämisresurssit suunnataan tärkeimpiin tarpeisiin mahdollisimman tehokkaasti.

Viestintää toteutetaan monikanavaisesti ja erilaiset asiakastarpeet huomioiden. Sosiaalisen median kanavia käytetään asiakasviestinnässä ja asiantuntijoita kannustetaan viestimään. POP ELYn viestintäpäällikkö on toiminut puheenjohtajana viestintästrategian laatimistyössä, jota toimeenpannaan vuonna 2022 ELY-keskuksessa.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. ELY-keskusten asiakkuusstrategian toimeenpanoon sitoudutaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

ELY-keskus hyödyntää asiakkuus- ja sidosryhmätutkimusten tuloksia ja muuta asiakastietoa toiminnan kehittämisessä. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus jatkaa juuri valmistuneen asiakkuusstrategian toimeenpanotyötä. Aktivoidaan ja hyödynnetään KasvuCRM:n tietoa ja kumppaniverkostoa. Koulutus- ja valmennushankinnoissa jatketaan hyväksi todettuja innovatiivisia hankintakerroksia, joiden perusteella hankitaan palveluita tarjouspyynnössä ilmoitettu minimimäärä. Hankimme palveluita myös keko- ja fec -malleilla. Uudenlaisia hankintamenettelyjä ja tulospalkkiomalleja kehitetään. Henkilöstön hankintaosaamista parannetaan määrärahojen puitteissa.

ELY-keskus ottaa käyttöön ympäristöasioiden yhtenäisiä toimintatapoja. Tavoitteena on viedä käytäntöön aiemmin kokeiltuja toimintatapoja sekä parantaa toiminnan asiakaslähtöisyyttä siten, että ELY-keskusten Y-vastuualueiden ja aluehallintovirastojen yhteistyö ja vuorovaikutus lisääntyvät ja toimintatapoja kehitetään samalla valtakunnallisesti yhtenäiseksi.

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

ELY-keskus sitoutuu tavoitteen mukaisesti uuden teknologian hyödyntämiseen, jotta joustava ja paikkariippumaton työskentely olisi aikaisempaa helpompaa ja tuottavampaa. Tavoitteen saavuttamista tukee myös ELY-keskuksen oma kehittämisen painopiste, jossa kehitetään henkilöstön digitaalisten työvälineiden osaamista. Niin ikään tavoite on jatkumoa ELY-keskuksen aikaisempaan kehittämiseen samassa teemassa. ELY-keskus on toteuttanut kehittämishankkeen pandemian jälkeisestä työskentelymallista, jossa kehitettiin monipaikkaista toimintakulttuuria. Työhön sisältyy osaltaan myös digitaaliset työvälineet ja prosessit. Työskentelymallia tehtiin osallistavasti ja mm. Senaatti oli mukana työssä. Mallia on hyödynnetty myös muissa ELY-keskuksissa. ELY-keskuksessa tehtiin tämän lisäksi etäkokoustamisen pelisäännöt monipaikkaista työtä ajatellen.

Ympäristölupien valvonnassa jatketaan koronaepidemian aikana käyttöön otettuja uusia toimintatapoja määräaikaistarkastusten toteuttamiseen etä- ja läsnä tarkastuksen yhdistämisenä.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (TA)	>4	>4	>4	>4
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4	>4	>4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

Työvoimakoulutuksen innovatiivisten tarjouskierrosten optiohankintoja hyödynnetään ja toteutetaan 1–2 uutta tarjouskierrosta. Tulospalkkiomalleja toteutetaan noin neljäsosassa työvoimapalvelujen hankinnoissa. Kokeillaan laadullisia tulospalkkiomalleja. Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin hankinnoissa kehitetään uudenlainen yhteistyömalli palveluntuottajien kanssa. Hankintojen työllisyysvaikutuksia ja hiilineutraalisuusnäkökulmaa hankinnoissa testataan. Kannustetaan alueen kuntia kehittämään työllisyyden

edistämistä osana hankintoja. Markkinavuoropuheluita toteutetaan muutamia vuodessa hankintatarpeen mukaisesti.

ELYn hankinnoissa pyritään innovatiivisten hankintojen kautta hakemaan uusia ratkaisuja, suotuisia ympäristövaikutuksia sekä vaikuttavuutta.

Tavoite: *Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.*

Osallistutaan ELYjen ja AVIen yhteiseen valtakunnallisten toimintatapojen kokeiluhankkeeseen tavoitteena asiakaslähtöisyyden, yhtenäisten käytäntöjen sekä ympäristölupa- ja valvontaviranomaisen yhteistyön lisääminen. Osallistutaan ympäristöllisten lupamennettelyjen yhteensovittamista ohjaavan lainsäädännön toimeenpanoon. Osallistutaan Barents-arktisen alueen yhteistyöhön ympäristö- ja liikennetehtävissä.

Pohjois-Pohjanmaan ELY, Kainuun ELY ja Pohjois-Suomen AVI tekevät lisäarvoa tuotavaa ja systemaattista yhteistyötä käytännön asioissa.

Tavoite: *ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle on käynnistetty yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmaa panostetaan virastokokonaisuuden digikyvykkyyden nostamiseen, siirrytään palvelukohdaisesta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä.*

ELY-keskukset osallistuvat KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus sitoutuu yllä esitetyllä tavalla KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon. ELY-keskus on myös kehittänyt työskentelymallin pandemian jälkeiseen aikaan, joka nojautuu vahvasti digitaalisiin työvälineisiin ja digitaitoihin. Sen jalkautustyö on käynnissä ja syvenee edelleen, kun toimistolle paluu mahdollistuu. Vuonna 2022 toteutetaan digikyvykkyyden ulkoinen asiantuntija-arviointi ja ELY-keskusten yhteisen tuloksen tavoitteeksi on asetettu > 3,1 (asteikko 1-5).

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteutuminen (%)	100	100	100	100

Mittari: Tietoturvan taso (sanallinen).

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA -tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta.

ELY-keskus on saavuttanut ulkoisessa auditoinnissa tietoturva-asetuksen mukaisen tietoturvan perustason. Maksajavirastotehtävissä on saavutettu ISO/IEC 27001:2013 – standardin mukaiset vaatimukset soveltuvin osin. Perustaso ja ISO/IEC-standardin mukainen vaatimustaso pidetään yllä. ELY-keskuksessa varmistetaan, että tiedonhallintalain asettamat vaatimukset tietoturvan osalta toteutuvat. ELY-keskus sitoutuu jatkuvaan tietoturvatyöhön ja tietoturvaa kehitetään yhteistyössä KEHA-keskuksen kanssa. Jatkuvuussuunnitelmien laadinnassa ja/tai päivitysten yhteydessä varmistetaan, että tietoturva-asiat tulevat huomioiduiksi. Vaaditut tietoturvadokumentit pidetään ajan tasalla ja tietoturvariskit arvioidaan säännöllisesti. Henkilöstön tietoturvatietoisuuden ylläpidosta huolehditaan.

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: *ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.*

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksella on oma systematisoitu tapa määritellä ja päivittää ELY-keskuksen kehittämisen painopisteet ja toimenpiteet tarvelähtöisesti. Kehittämisen painopisteitä tarkastellaan vuosittain. Seuraavassa tätä omaa jo tehtyä työtä on hyödynnetty kategorisoimalla jo valmisteltuja kehittämisen painotuksia ja toimenpiteitä TEM-konsernin valitsevien HR-teemojen alle.

Teema 1. Osaamisen kehittäminen/uudistaminen

ELY-keskus panostaa koko henkilöstön asiantuntija- ja substanssiosaamisen. Huomioita kiinnitetään digitaalisten työvälineiden osaamistason kehittämiseen, sekä uusien asiak-

kuus- ja viestintästrategioiden myötä myös henkilöstön asiakkuus- ja viestintäosaamiseen. Osaamisen kehittämiseen hyödynnetään ohjaavien ministeriöiden ja virastojen, KEHA –keskuksen koulutus- ja valmennustarjoomaa, sekä digitaalisia oppimissisältöjä.

Teema 2. Liikkuvuuden edistäminen

ELY-keskuksessa on ollut tähän teemaan erillinen kehittämisohjelma, joka on päätynyt jokin aika sitten. Siinä tavoitteena oli madaltaa rajoja vastualueiden ja erillisyyksiöiden välillä, jotta osaamispääomaa käytetään poikkihallinnollisesti koko organisaation hyödyksi. ELY-keskus vahvistaa strategisia kumppanuuksiaan ja jatkaa työtä organisaation sisällä niin, että vastualueiden ja erillisyyksiöiden välinen yhteistyö vahvistuu. Liikkuvuuden edistämisen teemaan sisältyvää tiedon- ja osaamisen jakamista on myös pandemian jälkeisen työskentelymallin kehittäminen. Työskentelymalli koskettaa läheisesti myös tapoja jakaa tietoa ja osaamista monipaikkaisessa toimintaympäristössä.

Teema 3. Valtion työnantajakuvan uudistaminen

ELY-keskus kannustaa ja rohkaisee henkilöstöään näkymään aktiivisesti eri sosiaalisen median kanavissa. Viestinnän vastuuhenkilöt tarjoavat ELY-keskuksen ja TE-toimiston henkilöstölle tukea some- ja viestintäasioissa. Tähän kiinnitetään huomioita myös meillä olevan viestintästrategiatyön puitteissa.

Edellisten lisäksi ELY-keskus ennakoii osaamisen poistumista eläköitymisen myötä, sekä uusien ja poistuvien tehtävien johdosta. Tämä kaikki edellyttää, että ELY suunnittelee tehtäviään, työskentelyään ja organisoitumistaan tulevaisuudessa uudelleen.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin tyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

Seuraavista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen erikoistumis- ja keskitetyistä tehtävistä on tehty erilliset muistiot osana tulossopimusprosessia:

- Pohjois-Pohjanmaalle keskitettyjä rakennerahastotehtäviä ja yritysten kehittämisspalveluja koskeva muistio
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen (sis. Kainuun ELY-keskus) muistio maahanmuuttoon ja kotouttamiseen liittyvistä tehtävistä

- EAKR:n ja ESR:n osarahoittamien valtakunnallisten teemojen välittävän toimielimen tehtävät Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa
- Pohjois-Pohjanmaalle keskitettyjen alueellisen kuljetustuen tehtäviä koskeva muistio
- Vesien suojeleminen tehostamisohjelma; Maa- ja metsätalouden vesienhallinta (Määräaikainen tehtävä)
- Metsitystukilausekantojen hoitaminen kolmen pohjoisen ELYn alueella (Määräaikainen tehtävä)
- Rakennettujen vesistöjen kunnostuksen erikoitumistehtävä (MMM)
- Tulvasuojelu ja peltojen/metsien vesitalouden hallinta (MMM)
- Turvetuotannon ympäristönsuojelun koordinointi- ja asiantuntijatehtävät (YM)
- Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen koordinointi (YM)

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2022 sitovasti. Vuosien 2023-2025 tavoitteista sovitaan alustavasti. Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamenomäärärahaajako.

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2022 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Marja-Riitta Pihlman, ylijhtaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

13.12.2021

Ruokavirasto	Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö
Ympäristöministeriö	Juhani Damski, kansliapäällikkö
Väylävirasto	Kari Wihlman, pääjohtaja
Väylävirasto	Mirja Noukka, toimialajohtaja
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Jonas Liimatta, ylijohtaja
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Timo Mäkikyrö, johtaja
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Petri Keränen, johtaja

ELY-KESKUS	Jako 2021 (pl. kertaluonteiset, matkat, muut menot, virkistys)	Matkat, muut menot ja virkistys	Palkkausten tarkistus	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	Metsitys-tukeen liittyvät tehtävät	Öljylämmityksestä luopumis-avustusten käsittely	POMA hankintaresurssit	Muut muutokset	MÄÄRÄRAHA YHTEENSÄ
Uusimaa	13 456 500	469 150	99 000	261 000	0	0	381 400	515 800	15 182 850
Varsinais-Suomi	12 407 100	689 150	91 200	78 300	243 600	0	171 700	115 000	13 796 050
Satakunta	2 244 100	116 400	16 500	52 200	0	0	63 700	0	2 492 900
Häme	5 962 200	207 050	43 800	52 200	0	0	118 500	-10 000	6 373 750
Pirkanmaa	6 578 900	374 300	48 400	78 300	0	552 300	147 800	166 000	7 946 000
Kaakkois-Suomi	8 760 100	419 050	64 400	78 300	0	0	137 400	0	9 459 250
Etelä-Savo	4 569 000	195 050	33 600	26 100	0	0	52 000	245 000	5 120 750
Pohjois-Savo	7 509 100	401 650	55 200	52 200	0	0	108 900	0	8 127 050
Pohjois-Karjala	3 938 500	160 500	29 000	26 100	60 900	0	57 800	0	4 272 800
Keski-Suomi	9 337 900	368 800	68 700	52 200	243 600	0	106 100	0	10 177 300
Etelä-Pohjanmaa	9 953 600	514 750	73 200	52 200	0	0	63 000	0	10 656 750
Pohjanmaa	3 129 300	171 600	23 000	52 200	0	0	80 700	0	3 456 800
Pohjois-Pohjanmaa	9 050 700	441 600	66 600	78 300	243 500	0	132 900	79 000	10 092 600
Kainuu	3 613 400	186 000	26 600	52 200	0	0	38 100	0	3 916 300
Lappi	9 111 700	492 350	67 000	52 200	0	0	80 000	25 000	9 828 250
KEHA oma toiminta	24 035 400	900 800	176 800	0	0	639 910	0	376 000	26 128 910
KEHA/ELY-keskusten yhteiset menot	36 120 368	0	0	156 000	118 400	178 100	260 000	159 200	36 992 068
TE-ASPA	5 036 600	0	37 000	0	0	0	0	0	5 073 600
YHTEENSÄ	174 814 468	6 108 200	1 020 000	1 200 000	910 000	1 370 310	2 000 000	1 671 000	189 093 978